

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Havaintoja 2024 valvonnoista

Keski-Suomen Ely- keskus

Huomioitavaa vuodelle 2025

1/5

- Kasvulohko voi olla avokesantoa erityisestä ja **lyhytaikaisesta** syystä.
- Turvemailla sijaitsevat pysyvät nurmet saa kyntää vain kerran neljässä vuodessa.
- Turvemailla ei saa tehdä seuraavia toimenpiteitä:
 - ottaa maa-ainesta maatalousmaalta, joka on turvemaata
 - polttaa turvemaalla olevaa kasvustoa
 - kaivaa uusia avo-ojia turvemaalle
- Tuenhakijat, joilla on enintään 10 hehtaaria maatalousmaata, on vapautettu ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista, pl. sosiaalinen ehdollisuus.

Huomioitavaa vuodelle 2025

2/5

■ Luonnonhoitonurmet

- Monilajisiksi kehittyneet luonnonvaraisia heiniä ja ruohovartisia kasveja sisältävät vanhat, aiemmin kylvetyt nurmikasvustot voidaan hyväksyä luonnonhoitonurmiksi, jos kasvusto koostuu **pääasiassa heinä- tai muista nurmirehukasveista**.
- Niitettävä joka vuosi, jos kasvusto on vanha ja rikkainen.
- Kasvusto pitää uudistaa, jos heinä- tai muita rehukasveja on alle 50 % kasvustosta (sama sääntö viherkesannoissa).

■ Monimuotoisuuskasvit

- Torjunta-aineita saa käyttää vaikeissa rikkakasvitilanteissa pesäketorjuntana.
- Kasviseosten ja kasvustojen on täytettävä asetuksen vaatimukset

Huomioitavaa vuodelle 2025

3/5

- **Maatalousmaan oltava viljelykelpoista:**
 - Peruskunnostustoimet tehtynä (kalkitus, kuivatus).
 - Ilmoita raivio vasta, kun se on tasattu pellon näköiseksi ja kasvuston saa kasvamaan.
 - Kasvulohkon on oltava tukikelpoinen tukihaun päättymisestä alkaen kasvukauden loppuun saakka (vähintään 31.8. asti).
- **Pellon viljelykunnosta on huolehdittava aktiivisesti:**
 - Maapohja on peltoa, kuivatus on kunnossa.
 - Kasvusto koostuu pääasiassa maatalousmaan kasveista, ei esimerkiksi joutomaalle tyypillisistä pajusta, horsmasta tai mesiangervosta.
 - Peltoalalla tai pysyvien kasvien alalla ei saa olla vesakkoa. Vesakolla tarkoitetaan yli kahden vuoden ikäisiä lehtipuita tai -pensaita.
 - Vesakon niittäminen ei tee alasta hyväksyttävää, sillä maatalousmaata on käytettävä maataloustoimintaan, eikä vesakon niitto ole maataloustoimintaa.
- **Luonnonlaidun** täyttää pysyvän nurmen vaatimukset nurmi-kasvillisuudesta, eikä puiden ja pensaiden enimmäismäärä ja -tiheys ylitä. Luonnonlaidunta hoidetaan laiduntamalla

Huomioitavaa vuodelle 2025

4/5

■ Maatalouskäytöstä poisto ja palauttaminen

- Pitkään hoitamatta olleet alat
- Ensisijaisesti varastoalueena käytettävä ala, joka ei ole mukana viljelykierrossa: tilan kaikki rehupaalit tai koneita
- Viljelyyn liittymätön varastointi: rakennustarvikkeet tai hakkuutyömaan puutavara kasvukaudella
- Rakennustyömaa; tuotantorakennukset, tie- tai ratatyömaa
- Jaloittelutarhat, piha-alue, tie.

→ *Palauttaminen onnistuu, kun lohko on taas viljelykelpoinen*

→ Kasvulohkolle ilmoitetun kasvin alaan kuuluvaksi voidaan lukea

- lohkolta korjatut säilörehupaalit, rehuauma ja lantapatteri (jos ei perustettu alusta), kun niitä ei ole varastoitu paikallaan useampaa vuotta.
- sääolojen vuoksi orastumaton kasvusto
- lohkon piiri- tai sarkaojien kaivuumaat (1 vuosi)
- pienet kylvämättömät alat (enintään 5 aaria).

- **Kesannoiksi kylvämättömät tai peruskunnostettavat ala**

Huomioitavaa vuodelle 2025

5/5

■ Tärkeintä on, että:

- Tukihakemukset on oikein tehty ja korjauksia tehdään tarpeen mukaan (muutosmerkinnät)
- Pelloilla tehdään vaaditut toimenpiteet aikataulut huomioiden – **NIITTÄMINEN** 15.9. mennessä/ SADONKORJUU tärkein!
- Selvityspyyntöihin reagoidaan.
- Huomiota kasvinsuojeluun ja kirjanpitoon siitä. Elystä lupa suojakaistojen ruiskutuksiin.
- Huomiota monimuotoisuuskasvien siemenseoksiin ja kasvustojen perustamiseen. Ilmoita ne kasvit, joita kylvät

Markkinakelpoinen sato pähkinäkuoressa

Vaikutus tukiin	Tilanne pellolla
Ei seuraamusta	Kasvustossa voi olla puutteita. Lohkolla on kuitenkin tehty riittävät ja asianmukaiset viljelytoimet. Kasvusto ei ole heikko vuodesta toiseen, vaan kyseessä on tilapäinen tilanne.
50 % vähennys kasvulohkon tukeen	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustosta on kuitenkin korjattavissa satoa.
100 % vähennys kasvulohkon tukeen	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustosta ei ole korjattavissa satoa.

Muutos jo vuonna 2024:

- Viherkesannon kasvuston on koostuttava heinäkasveista tai muista nurmirehu-kasveista ja näitä on oltava lohkon alasta yli 50 %.**
- Kesannot niitettävä joka vuosi 15.9. mennessä.**

Tuliko uusia lohkoja hallintaan ja olet sitoutunut ympäristökorvauseen? Ota viljavuusnäyte heti kun mahdollista, kuitenkin viimeistään sitoumusvuoden loppuun mennessä

- Viljavuustutkimus tulee olla korvauskelpoisella lohkolla, jos lohkolle ilmoitettua kasvia voi ehtojen mukaan lannoittaa
- Poikkeuksena seuraavat kasvit, joilla lannoitus ei ole sallittu lainkaan
 - • kesannot
 - • luonnonhoitonurmi
 - • ekojärjestelmänviherlannoitusnurmi
 - • ympäristösopimusalat
 - • suojakaista(ilmoitettunaomallakasvikoodilla)
 - • viljelemätön

Valtioneuvostonasetuksessa(Huom! Luonnos 3.3.2025) esitetty, että hallintaan tulevista peruslohkoista on oltava viljavuustutkimus sitoumusvuoden loppuun mennessä

- [Viljavuustutkimus](#)–linkki ympäristökorvauksen sitoumusehtoihin
- [Lannoita ehtojen mukaisesti](#)–linkki ehdollisuuden oppaaseen 2025

MoL	mr
	1,0
□ 5,9	
□ 2200	
● 2,8	
□ 200	
■ 770	
○ 9,5	
24	
46	
2	
27	
1	
9	

HtMr	m
	2,2
■	7,1
■	3370
■	150
■	360
■	350
○	6,0
■	1,9
■	22
□	30
■	27

Teetä lanta-analyysi viiden vuoden välein

- Lanta-analyysivelvoite koskee tilaa, jolla syntyy ja/tai joka käyttää lantaa lannoitteena enemmän kuin 25 m³ vuodessa.
- Jo kaksi hevosta(säkä > 150cm) tuottaa 34 m³ lantaa!
- Muista pyytää lanta-analyysi vastaanottaessasi lantaa
- Lantaanalyyssissä tulee määrittää lannan sisältämä liukoinentyyppi, kokonaistyyppi ja kokonaisfosfori
- Lanta-analyysin tulee olla voimassa lannoitushetkellä

**Pelto ja kasvusto
kaukaa katsottuna
siisti – vai onko
sittenkään?**

Metsänpohjan kasveja kasvava ala ei ole maatalousmaata: sammal, varvut

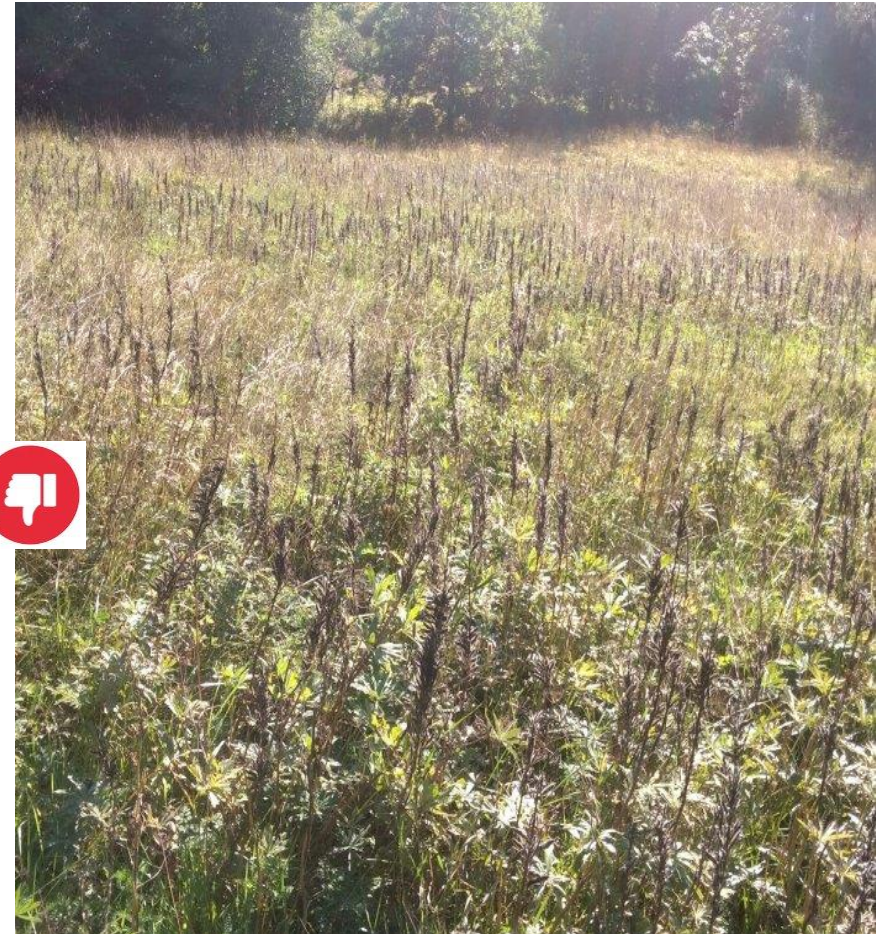

Kuvat ovat samalta lohkolta: metsänpohjaa siellä täällä. Valvonnassa tehtiin peruslohkorajan korjaus.

Erilaisia viherkesantoja

Viherkesanto kuvattu syyskuussa 2024 – lohkon kasvusto niitetty heinäkuun loppupuolella

Viherkesanto kuvattu elokuussa 2024. Lohko liian rikkainen (lupiini levinnyt ja kasvustossa ei 50%:a heinäkasveja), lohkolle ei makseta tukea

Puskittuvat ojat

- Lohkon raja on kartalla ojan keskellä (alle 3 m oja)
- Puuvartisia kasveja (yli 1,5 m korkeat pajut) ojassa ei hyväksytä
- Tarkkaile pajuja, kasvuvauhti on huima
- Lohkon raja siirtyy kuvassa oikealla kasvuston reunaan

Niitä ojat huolellisesti

Luonnonhoitonurmet

- Kasvinsuojeluaineiden käyttö sallittu 1.9. alkaen kasvuston päättämiseen.
 - Toisen vuoden kasvuston voi päättää kasvinsuojeluaineilla 1.8. alkaen kun perustetaan syyskylvöinen kasvi
 - Huom! Jos päätät kasvuston kasvinsuojeluaineilla, et voi ilmoittaa samaa alaa luonnonhoitonurmeksi seuraavana vuonna
- **Vaikeissa rikkakasvitilanteissa niitto tarvittaessa vuosittain**
- **Muista kirjata lohkokirjanpitoon siemenseoksen kasvilajit ja osuudet!**

Niitetty luonnonhoitonurmi, kunnossa.

Viherlannoitusnurmet

- Kasvinsuojeluaineiden käyttö sallittu 1.9. alkaen kasvuston päättämiseen
 - Toisen vuoden kasvuston voi päättää kasvinsuojeluaineilla 1.8. alkaen kun perustetaan syyskylvöinen kasvi
 - Huom! Jos päätät kasvuston kasvinsuojeluaineilla, et voi ilmoittaa samaa alaa viherlannoitusnurmeksi seuraavana vuotena
- **Vaikeissa rikkakasvitilanteissa niitto tarvittaessa vuosittain**
- **Muista kirjata lohkokirjanpitoon siemenseoksen kasvilajit ja osuudet!**

Toisen vuoden viherlannoitusnurmen alassa runsaasti rikkakasveja, olisi pitänyt niittää rikkakasvien leviämisen estämiseksi. Tätä ei hyväksytä valvonnassa – tukea ei makseta

Monimuotoisuuskasvustot

- Kasvinsuojeluaineiden käyttö sallittu pesäketorjuntana vaikeissa rikkakasvitilanteissa ([uutta 2025](#))
- Niitto pääasiallisen kukinnan jälkeen, kuitenkin **aikaisintaan 1.8. alkaen**
- Voi perustaa myös saarekkeena tai kaistana

Muista kirjata lohkokirjanpitoon ja

Vipuun siemenseoksen kasvilajit ja osuudet!

Onnistuneita monimuotoisuuskasvustoja

Monimuotoisuuskasvusto, riista (aurionkukka, hunajakukka, apila)

Monimuotoisuuskasvusto, riista (vehnä ja rehukaali)

Markkinakelpoinen sato ja kasvinsuojelu

Lohkolla tehdyillä toimenpiteillä on vaikutusta

- Kasvustossa voi olla puutteita, mutta kasvinsuojelu / muut viljelytoimenpiteet tehty ja pyritty tuottamaan korjuu ja markkinakelpoista satoa = ei seuraamuksia
- Lohkolla runsaasti rikkaa, kuitenkin tehty riittävät ja tavanomaiset viljelytoimenpiteet = ei seuraamuksia
- Lohkolla asianmukaisesti perustettu yksivuotinen viljelykasvi, kasvusto ollut kauttaaltaan rikkakasvien valtaama. Kasvusto niitetty rikkakasvien leviämisen estämiseksi = ei seuraamuksia

Kumina puhdistusniitetty – ei seuraamuksia

Markkinakelpoinen sato ja kasvinsuojelu

Tekemättä jätetyt toimenpiteet aiheuttavat tuen menetyksiä

- Lohkolla on runsaasti rikkakasveja, mutta myös hyvä kasvusto viljelykasvia, lohkolta korjattavissa satoa. Kasvinsuojelusta ei ole huolehdittu = 50 % seuraamus tukeen
- Lohkolla on kauttaaltaan runsaasti rikkakasveja, viljelykasvin osuus kasvustosta on hyvin vähäinen ja satoa ei korjattavissa = lohkolle ei makseta tukea (kasvinsuojelutoimenpiteitä ei tehty)
- Kasvusto on harva tavanomaiseen verrattuna, eikä johdu poikkeuksellisista olosuhteista. Kylvetty siemenmäärä ollut aivan liian pieni, sato ei korjattavissa = lohkolle ei makseta tukea

Kevätvehnää ilmoitettu = lohkolle ei makseta tukea

Kevätvehnää ilmoitettu, todella paljon jauhosavikkaa, 50% seuraamus lohkon tukeen

Markkinakelpoinen sato ja kasvinsuojelu

- Monivuotinen puutarhakasvusto heikko, rivivälit hyvin rikkaisia, eikä niitä ole kuluvana vuonna hoidettu. Lohkolla ei mahdollista korjata satoa = lohkolle ei makseta tukia
- Lohkolla pitäisi tuottaa nurmea, lohkolla kasvaa vähän luonnonheinää ja paljon rikkakasveja, kasvustoa ei ole uudistettu. Lohkolla ei ole korjattavissa satoa = lohkolle ei makseta tukia

Mansikka lohko = lohkolle ei makseta tukea

Laidunnurmi lohko = lohkolle ei makseta tukea

Rehunurmi

Nurmi → Ei seuraamusta

- Lohkolle ilmoitettu rehunurmi
- Kasvustossa on rikkaa, mutta pääosa kasvustosta on kuitenkin viljelykasvia
- Kasvuston uusiminen ei vielä ole ollut välttämätöntä
- Lohkolta on korjattavissa nurmirehusato

Rehunurmi

Nurmi → 50 % vähennys kasvulohkon tukiin

- Lohkolle ilmoitettu rehunurmi
- Kasvusto on rikkaista, mutta koiranputken alla myös kylvettyjä nurmi- ja heinäkasveja.
- Viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä
 - Kasvustoa ei ole uudistettu tarvittaessa
- 50 % seuraamus
 - Kylvöheinää on kasvustossa edelleen havaittavissa ja kasvustosta on nurmirehusatoa korjattavissa

Rehunurmi

Nurmi → 100 % vähennys kasvulohkon tukiin

- Lohkolle ilmoitettu rehunurmi
- Kasvusto on pääsääntöisesti niittykasveja tai rikkaa
- Viljelyn heinä- ja nurmikasvin osuus kasvustosta on vähäinen
 - Kasvustoa ei ole uudistettu tarvittaessa
- Viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä, eikä lohkolta ole korjattavissa nurmirehusatoa

25

Rehunurmi (ei pysyvä nurmi), leikkaus korjuu- ja markkinakelpoisesta sadosta

-100% Peruste: Runsaasti rikkakasveja ja nuorta pajua₂₈ siellä täällä viljeltyä nurmea. Kehoitetaan uusimaan

Luonnonhoitonurmi

Hyväksytään luonnonhoitonurmena, koostuu pääasiassa nurmikasveista, vähän nuorta vesaa hajanaisesti

Rehunurmi, tukileikkaus 100%, ei viljeltyä
nurmikasvillisuutta ainoastaan luonnonheinää ja
rikkakasveja

Viherkesanto, lohkolla ei ole huolehdittu lohkon viljelykunnosta. Kasvusto pääasiassa rikkakasveja ja ojat pusikoituneet tukkoon. Todetaan viljelemättömäksi

Rehunurmi, lohko valtaosin voikukkaa, mutta viljelytoimet on tehty samoin sato korjattu, leikkaus -50%

Viherkesanto, hoitamaton alue, joka todetaan viljelemättömäksi

Peltoja ei enää viljellä aina rajojaan myöten, viljelyala pienenee.

Asiakirjavalvonnan havainnot

- Lohkokirjanpidon sisältö
 - merkinnät tehdyistä toimenpiteistä
 - viljavuustutkimuksien kohdentaminen
 - kasvinsuojelunaineiden käytön perusteet
 - ympäristökorvauksen toimenpiteet (esim. kerääjäkasvi, kierrätteen edistäminen)
 - karjanlannan mahdollinen syyslevitys
- Viljavuustutkimukset ajantasalle (ympäristökorvaus, ehdollisuus)

Eläinvalvonta havainnointia

- Korvamerkintä
 - Yhden merkin eläinten määrä
- Rekisterivirheet (eläinrekisterit, EPR)
 - Poistoilmoitukset
 - Siirrot pitopaikkojen välillä
 - Kotona teurastetut (dokumentointi)
- Tavanomainen tuotantotapa
 - Myyntejä teuraaksi
 - Myyntejä eloon
 - Syntyneitä vasikoita => saatava tuloja
- EHK:n toimenpiteiden tukiehdot

Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonta

Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 1069/2021

- Tehdään yleensä tukivalvonnan yhteydessä, mutta myös erillisenä valvontana
 - Korvamerkintä, rekisteröinti
 - Rekisteriin tehdyt ilmoitukset (syntymä, osto, poisto, siirrot)
 - Ilmoitusviiveet, automaattinen tukieläinten hylkäys
- Tarkastetaan eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin tietojen oikeellisuus
 - Pitopaikat
 - Eläinlajit
 - Kapasiteetti
 - Toimintamuodot (huom! Eläinlaji: sukusolut ja alkiot)
- Merkittömien ja kadonneiden eläinten selvittely
 - Mahdollinen jälkitarkastus/valokuva
 - Rekisteriin tehtävät korjaukset
- Seuraamusmaksu (= sakko lainsäädännön rikkomisesta)

Tuki- ja valvontatiimi 2025

Vakituiset tarkastajat / asiantuntijat:

Alatalo Kari

Lehtinen Merja

Pietiläinen Taina

Rutanen Jaana

Tammi Rauno

Valkonen Arto

Vesteri Marja

Vuorenmaa Aili

Yli-Mannila Aki

Määräaikaiset tarkastajat:

Konttila Mauno (peltovalvonta 16.6. – 31.10.)

Muhonen Juha (peltovalvonta 16.6. – 31.10.)

Vesterinen Wera (peltovalvonta 16.6. – 31.10.)

Rintakumpu Sanna (ympäristösopimukset 2.6. – 30.11.?)

Positiiviset asiat

Kiitos!

